

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

A SZLOVÉN KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE FELSZÓLALÁSA SZLOVÉNIA NATO-TAGSÁGA 20. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL TARTOTT ÁLLAMI ÜNNEPÉLYEN

Brdo pri Kranju, 2024. 3. 28.

*Tisztelt Robert Golob Miniszterelnök úr,
tisztelt Marko Lotrič úr, az Államtanács Elnöke,
a Szlovén Köztársaság Kormánya tisztelt miniszterei,
tisztelt állampolgárok, polgárok, szlovénok,
nagyrabecsült vendégeink!
Külön köszöntöm és üdvözlöm a mai külföldi vendégeinket is!*

A szlovén történelemben számos fontos mérföldkő van. Kétségtelenül közéjük tartoznak azok a fokozatosan megtett lépések, amelyeket államiságunk megteremtése érdekében tettünk az első és a második világháború idején számos kihívás közepette, valamint Jugoszlávia felbomlása idején. Különböző szervezetek égisze alatt fokozatosan, az akkori társadalom sajátosságainak és lehetőségeinek megfelelően valósítottuk meg a szlovén identitást és az önrendelkezési jogot.

Országunk függetlenné válása idejéből és azt követően két dolgot kell kiemelni. Először is azt, hogy azokban a viharos időkben, egyedül, bátran, tudatában az összes ránk leselkedő veszélynek, helyes döntésekkel, a megfelelő időben és nem utolsósorban küzdelemmel valósítottuk meg a százéves álmot saját államunkról. Másodszor, hogy a politikusok eltérő nézeteik ellenére is úgy léptek fel, ahogy arra szüksége volt: egységesen. Az egységes politikának köszönhetően a függetlenné válás után valamennyi törekvés az ország legfontosabb külpolitikai céljai – az Észak-atlanti szövetséghez és az Európai Unióhoz való csatlakozás – megvalósítására összpontosult.

A közeledés, a tanulás és a reformok megvalósításának hosszú folyamata 2003. március 23-án érte el csúcspontját, amikor a szlovénok, a Szlovén Köztársaság állampolgárai konzultatív népszavazáson többségi támogatással döntöttek Szlovénia NATO-hoz való csatlakozásáról. 2004. március 29-én pedig Szlovénia hivatalosan is a szervezet tagja lett. A döntés, amelyet hoztunk, helyes volt. A tagság nemcsak a

védelmi szövetségbe való belépést jelentette számunkra, hanem annak elismerését is, hogy egy olyan környezet része vagyunk, amely a demokrácián mint életformán, a jogállamiságon, az emberi jogok tiszteletben tartásán, valamint a területi integritáson és szuverenitáson alapul. A keserű tapasztalatokat figyelembe véve, amelyeket a szlovén nemzet szerzett a külföldiek földünk iránti étvágyával kapcsolatban, Szlovénia belépése a NATO-ba és természetesen az Európai Unióhoz való csatlakozás is valóban történelmi cselekedet volt. Lényegesen megkönnyítette számunkra, hogy megvalósítsuk alapvető nemzeti érdekeinket, köztük a stabilitást, a békét, az együttműködést és a nemzetközi gazdasági és fejlesztési folyamatokba való integrációt. A szövetségeseinkkel közös asztalnál egyenlő beleszólást nyertünk az ügyekbe, és lehetőségünk van arra, hogy mindegyikük szövetségessel külön-külön és közösen is tárgyalhassunk. Jobb és biztonságosabb lett az életünk.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A nemzetközi szervezetek alapvetően hasonlóan gondolkodó és értékorientált országok hálózatát alkotják, amelyek közös érdekeket és célkitűzéseket valósítanak meg. Együttműködésben könnyebb hatékony megoldásokat kidolgozni a regionális és globális kihívásokra. Ezt támasztja alá a második világháború befejezése óta viszonylag hosszú ideje tartó európai stabilitás. A nemzetközi körülmények azonban kiszámíthatatlanok. A modern fenyegetések sokrétűek, hibridek és egyre inkább a fejlett technológiával függenek össze. Ezt tapasztalhatjuk az európai földön zajló háborúban, az orosz agresszió áldozatává vált Ukrajnában, a Közel-Keleten, ahol a Hamász által az izraeli civilek ellen elkövetett szörnyű mészárlás után még mindig az izraeli hatóságoknak a gázai palesztin lakossággal szemben alkalmazott felfoghatatlan erőszaka tanúi vagyunk, amely több tízezer halálos áldozatot követelt, valamint a világon tapasztalható számos más konfliktusban. Mindez kihathat életmódunkra, befolyásolhatja a társadalmi alrendszerek működését, a kritikus infrastruktúrát, az ellátási láncokat, és még a meglévő országhatárok tiszteletbentartását is. Értékeink és nemzetközi jogi normáink egyre nagyobb nyomás alatt állnak. Aggasztó, hogy a 21. században az erő alkalmazása még mindig eszköz a cél eléréséhez, a szuverén államok határainak elmozdítására és a nemzetek leigázására tett kísérleteknél. Amikor pedig az erő alkalmazásáról beszélek, tisztelt hölgyeim és uraim: az emberi jogok és szabadságjogok elkötelezett védelmezőjeként határozottan elítélem az emberéletekbe való beavatkozást, a szenvedés okozást, a kínzást, a megalázást, a nemi erőszakot. Túl sok ilyen láthatunk naponta a harcterekről érkező képeken. Az emberiség már nem létezik. Az értékek mit sem számítanak. A NATO a washingtoni szerződésben több helyen is rögzítette elkötelezettségét az értéktisztelő országok felé. Ezért is helyes, hogy tagjai vagyunk e nemzetközi szervezetnek, és hogy ma tagságunk huszadik évfordulóját ünnepeljük.

A NATO-tagság politikai és védelmi dimenzióval járó előnyöket és kötelezettségvállalásokat biztosít számunkra. A kollektív védelem biztonsági ernyőjével a stabilitás és a biztonság legnagyobb garanciája áll rendelkezésünkre. De

ez nem magától értetődő. A kiegyensúlyozott tehermegosztáson, a szoros védelmi együttműködésen és a valós képességeken alapul. Nekünk, szövetségeseinknek fejlesztenünk kell saját és közös védelmi képességeinket, egyénileg és közösen, hogy elrettentést tudjunk nyújtani vagy ellenálljunk az esetleges támadásnak. Azt, hogy mennyire értékes ez a biztosítás – még a NATO 75 éves fennállását követően is – a hagyományosan semleges országok, Finnország és Svédország felvétele bizonyítja, valamint más országok érdeklődése a szövetséghez való csatlakozás iránt.

A NATO-tagság Szlovénia számára fontos nemzetközi dimenzióval is bír, amely túlmutat a tagságon. Az elmúlt két évtizedben – a tervezett képességek megvalósításával kapcsolatos kihívások ellenére – Szlovénia bebizonyította, hogy hajlandó kockázatot vállalni és részt venni a szövetség kulcsfontosságú feladataihoz kapcsolódó közös erőfeszítésekben. A Szlovén Honvédséggel hozzájárultunk és hozzájárulunk a nemzetközi biztonsághoz és stabilitáshoz számos műveleti tevékenységben szerte a világon, a katonai fenyegetések elleni elrettentéssel a szövetség keleti részén, valamint a szomszédos partnerországoknak nyújtott támogatással és még számos más tevékenységgel.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Az állam egyik alapvető feladata, hogy garantálja a biztonságot a saját területén. Ha nincs biztonság, más társadalmi tevékenységek sem működhetnek. Biztonság nélkül nincs fejlődés és nincs jólét. Ezért kell a politikusoknak és a társadalomnak támogatni a modern nemzetbiztonsági rendszert; különösen a Szlovén Honvédséget, amelytől joggal várjuk el, hogy bármely fenyegetés és katasztrófa esetén a segítségünkre legyen. Ehhez természetesen megfelelő kiképzésre, felszerelésre és védelemre van szükség. Örülök, hogy a szavak – vagyis az, hogy több mint egy évtizede országunk jobb védelmi képességei iránti politikai támogatásunkat stratégiai dokumentumokban fejezzük ki – lassan tettek lesznek. Kötelezettségvállalásaink teljesítésénél kitartónak kell lennünk. Csak így tudjuk megvédeni magunkat, hozzájárulni más tagállamok biztonságához, és maradhatunk hiteles tárgyalópartnerek a NATO-ban és a nemzetközi közösségben.

Azt, hogy mennyire fontos, hogy kitartsunk kötelezettségvállalásaink teljesítésénél, a megfelelő összehasonlítások is alaposan szemléltetik. Éppen a NATO-tagságunknak köszönhetően alacsonyabbak a védelmi kiadásaink, mint a volt államban, vagy mint amennyire akkor lett volna szükség, ha saját magunk biztosítanánk a védelmünket. Az önálló védelem nagyobb védelmi erőt, szélesebb körű társadalmi szerepvállalást, a képességek teljes skálájának fejlesztését és külön partneri kapcsolatok kiépítését igényelné. A NATO-tól megkapjuk azt, amit egyedül nem engedhetnénk meg magunknak. Többek között a légtér védelmét, az űr- és műholdas képességekhez való hozzáférést, a biztonsági információk cseréjét, természeti katasztrófák esetén a koordinációs központok aktiválását, a kiképzést, valamint a politikai és a biztonsági

konzultációkat egy több mint 40 partnerországból és más szervezetekből álló hálózattal.

Kedves szlovénok, állampolgárok, a Szlovén Köztársaság lakosai!

Szlovénia szívünk zöld gyöngyszeme és a világ gyönyörű szeglete. Boldogok vagyunk, mert békében élhetünk, gondoskodhatunk családunkról, felkereshetjük rokonainkat és művelhetjük kertjeinket. Szeretnénk, ha gyermekeink is kibontakoztathatnák a bennük rejlő potenciált. Amikor egy külföldi a hazánkról kérdez, elmondjuk, hogy itt jószívű emberek élnek, és hogy egyszerűen nálunk jó. Szeretném, ha a világnak ez a szeglete érintetlen maradna. Hogy harmóniában és a jövőtől való félelem nélkül élhessünk. Sok olyan hely van a világban, ahol az ott élő embereknek hasonló gondolatokat hordoznak szívükben. Sajnos azonban náluk nincs sem béke, sem gondtalan jövő.

Ezért szeretném megragadni az alkalmat, hogy külön köszönetemet fejezzem ki a szakmában és a politikában tevékenykedő minden arra érdemes személynek távlati vízióikért, kitartásukért, érettségükért és önzetlen hozzájárulásukért, amellyel egyengették az utat Szlovénia NATO-tagsága előtt. Köszönöm továbbá mindazoknak, akik nap mint nap munkájukkal öregbítik Szlovénia hírnevét és hozzájárulnak hatékony működéséhez a szövetségen belül, valamint a közös és nemzetbiztonsági érdekek érvényesítéséhez; a diplomatáknak és a szakembereknek, akik a Külügyi és Európa-ügyi Minisztériumban, a Védelmi Minisztériumban, az egyetemeken és kutatóintézetekben dolgoznak; és természetesen, mindenekelőtt a Szlovén Fegyveres Erők tagjainak is köszönöm mindezt. Szolgálatuk során több alkalommal is felkerestem őket itthon és külföldön. Tudják, hogy mennyire büszke vagyok rájuk, mennyire nagyra értékelem a munkájukat. Minden intézmény, így a NATO is, végső soron mindenekelőtt emberekből áll. Az érett politikai vezetés azt jelenti, hogy következetesen képviseljük a Washingtoni Szerződés szellemét, amely megakadályozza, hogy a NATO valaha is agresszor hatalommá váljon. Erőssége az elrettentés, a szolidaritás, a kölcsönös segítségnyújtás és a párbeszéd. Ezért arra kell törekednünk, hogy Szlovénia példamutató taggá és a szövetségi lánc szilárd láncszemévé váljon.

Köszönöm Önöknek, és minden jót kívánok Szlovéniának!